

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om standardkompensasjon ved forsinkelse. Boeing 737 MAX satt på bakken.

Dato

03.03.2020

Saksnummer

2019-01977

Tjenesteytere

Norwegian Air Shuttle

Klager har i det vesentlige anført

Klager reiste med Norwegians flyvning DY1899 fra Chania (CHQ) til Oslo lufthavn (OSL) 13. april 2019 kl. 20.00. Flyvningen ble forsinket med mer enn ni timer, og klager måtte derfor avbestille sin billett og reise hjem med et annet flyselskap. Norwegian har vist til at forsinkelsen skyldtes at 737 MAX-flyene ble satt på bakken. Klager har imidlertid vist til at billetten hans ble kjøpt etter at sikkerhetstiltakene var et faktum, og at selskapet derfor har solgt billetter de ikke burde som følge av en situasjon de ikke har kontroll på.

På bakgrunn av det ovennevnte har klager fremsatt krav om standardkompensasjon i henhold til EU-forordning 261/2004 på 400 euro.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Norwegians flyvning DY1899 fra Chania til Oslo lufthavn 13. april 2019 ble forsinket med ni timer og fire minutter. Forsinkelsen skyldtes mangel på flymaskiner som følge av at alle fly av typen Boeing 737 MAX ble satt på bakken. I kjølvannet av en flyulykke i Etiopia med et fly av denne typen, besluttet the European Aviation Safety Agency (EASA) at videre drift med flytypen Boeing 737 MAX i Europa måtte opphøre. Dette påvirket Norwegians flåte og planer, og det var nødvendig å foreta endringer i selskapets kjøreplaner.

Norwegian har 16 fly av denne typen i sin flåte. Siden maskintypen ble satt på bakken har Norwegian brukt flåten sin til maksimum kapasitet for å begrense påvirkningen på passasjerene. Noen fly må benyttes på flere flyvninger enn planlagt for å unngå kanselleringer, men enkelte forsinkelser har imidlertid ikke vært mulig å unngå.

Minst 25 flyselskaper har blitt påvirket av at flytypen ble satt på bakken. Norwegian Air Shuttle er et av de mest påvirkede flyselskapene i Europa. Det vises i denne forbindelse til at i de to første månedene i 2019 var en tredjedel av alle MAX-flyvninger til og fra

europæiske flyplasser Norwegian-flyvninger. Som følge av at mange flyselskaper og fly ble rammet av hendelsen, ble markedet for leie av fly og mannskap sterkt presset. Som følge av dette presset i markedet, har ikke Norwegian hatt anledning til å leie inn fly for å betjene alle de påvirkede flyvningene.

Norwegian har anført at de ovennevnte forhold utgjør en slik ekstraordinær omstendighet som fritar flyselskapene for sitt erstatningsansvar etter EU-forordning 261/2004, og at forsinkelsen ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak ble truffet. Selskapet har på dette grunnlag avvist klagers krav om standardkompensasjon.

Nemnda bemerker

Norwegians flyvning DY1899 fra Chania til Oslo lufthavn 13. april 2019 ble forsinket med ni timer og fire minutter.

Forsinkelse som medfører at passasjerene kommer frem til det endelige bestemmelsesstedet mer enn tre timer etter det planlagte ankomsttidspunktet, gir rett til erstatning. Dette gjelder imidlertid ikke dersom flyselskapet godtgjør at forsinkelsen skyldes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet. Det vises til EU-forordning 261/2004 artikkel 6 jf. artikkel 7 jf. artikkel 5 nummer 3 og EU-domstolens avgjørelser i *Sturgeon m.fl. mot Condor* (C-402/07) og *Nelson m.fl. mot Lufthansa* (C-581/10 og C-629/10).

Nemnda legger til grunn at forsinkelsen skyldtes omdisponering av Norwegians tilgjengelige flymaskiner i kjølvannet av at fly av typen Boeing 737 MAX ble suspendert av europeiske luftfartsmyndigheter med virkning fra og med 12. mars 2019. Flyene ble suspendert som følge av to fatale flyulykker i oktober 2018 og mars 2019, og er fremdeles ikke satt tilbake i drift.

De færreste flyselskaper har en rekke reservemaskiner tilgjengelig til enhver tid, og dette kan heller ikke forventes av selskapene, da en slik praksis vil gjøre det vanskelig å drive flyselskaper på lønnsomt vis. Dessuten må en hendelse som dette anses for å være av så vidtrekkende karakter at ikke en gang tilgjengelig reservekapasitet ville dekket behovet som oppstod etter suspensjonen. Markedet for leie av fly på verdensbasis vil også være sterkt presset som følge av en slik hendelse. Nemnda mener at det må legges vekt på at situasjonen med Boeing 737 MAX-flyene har vært svært uoversiktlig med mange utsettelse, slik at det har vært vanskelig for de rammede flyselskapene å treffe gode, økonomisk bærekraftige tiltak for å bøte på mangelen på fly. Nemnda mener at suspensjonen av Boeing 737 MAX-flyene er en ekstraordinær omstendighet i forordningens forstand.

Spørsmålet er videre om Norwegian har truffet alle rimelige tiltak for å unngå forsinkelsen. Klager har anført at billettene hans ble kjøpt etter at suspensjonen av flytypen var kjent på det tidspunktet han bestilte billettene.

I dette tilfellet har Norwegian fremlagt dokumentasjon som viser at flymaskin LN-NGM som følge av mangelen på flymaskiner måtte operere ruten Oslo - Las Palmas - Oslo, før den kunne operere klagers rute Oslo - Chania - Oslo. Dette medførte at klagers flyvning fikk en følgeforsinkelse på ni timer og fire minutter. Nemnda mener at det ikke var mulig for Norwegian å unngå denne forsinkelsen. Leiemarkedet for fly har vært presset som følge av at en rekke flyselskap mangler deler av flåten sin, og den uoversiktlige situasjonen har gjort det vanskelig for flyselskapene å lage gode, langsiktige planer. Nemnda kan derfor ikke se at klager har krav på erstatning etter EU-forordning 261/2004.

Vedtak

Transportklagenemnda - fly anbefaler ikke at klager gis medhold.

Nemndas representanter

Helen Andenæs Sekulic (leder)

Maite de Geus-Cossard (Forbruker Europa)

Kristoffer Sørli (Forbrukerrådet)

Wenche Skeisvoll (SAS)

Gøran Jenssen (Widerøe)